

**Державна аграрна політика  
як чинник забезпечення  
сталого розвитку сільських  
територій**



## ПЛАН

1. Поняття, принципи і методи публічного управління сільськогосподарською діяльністю.
2. Поняття та структура організаційно-правового механізму публічного управління в сільському господарстві.
3. Правове регулювання аграрного протекціонізму в сфері забезпечення сталого розвитку сільських територій на державному рівні.
4. Правове регулювання аграрного протекціонізму в сфері забезпечення сталого розвитку сільських територій на регіональному рівні. Аналіз відповідних регіональних програм.
5. Поняття соціального розвитку села та правовий режим об'єктів його соціальної інфраструктури.

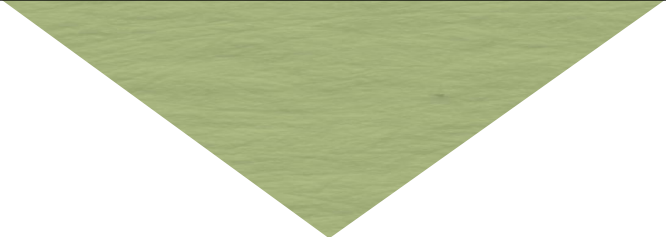


Публічне управління сільськогосподарською діяльністю полягає у реалізації завдань і функцій держави, що проявляється через діяльність уповноважених структур, спрямовану на здійснення у межах повноважень, визначених законом, безперервного, цілеспрямованого організаційного впливу на виробництво, переробку, реалізацію сільськогосподарської продукції та інші види пов'язаних із цим відносин з метою забезпечення продовольчої безпеки, ефективного використання земельних та інших природних ресурсів, дотримання законодавства, попередження правопорушень та захист прав громадян.



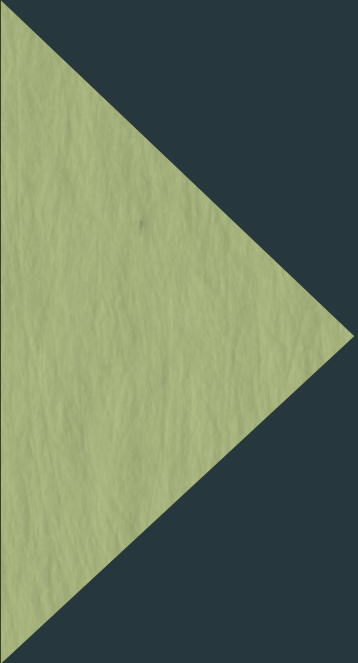
До **загальних** відносяться принципи:

- гарантування права власності Українського народу на землю, її надра, атмосферне повітря, водні та інші природні ресурси, які знаходяться в межах території України (ст. 13 КУ);
- гарантування права власності (ст. 41 КУ);
- гарантування права на підприємницьку діяльність (ст. 42 КУ);
- забезпечення економічної багатоманітності та рівний захист державою усіх суб'єктів господарювання;
- свобода підприємницької діяльності у межах, визначених законом;
- вільний рух капіталів, товарів та послуг на території України;
- обмеження державного регулювання економічних процесів у зв'язку з необхідністю забезпечення соціальної спрямованості економіки, добросовісної конкуренції у підприємстві, екологічного захисту населення, захисту прав споживачів та безпеки суспільства і держави;
- захист національного товаровиробника;
- заборона незаконного втручання органів державної влади та органів місцевого самоврядування, їх посадових осіб у господарські відносини.

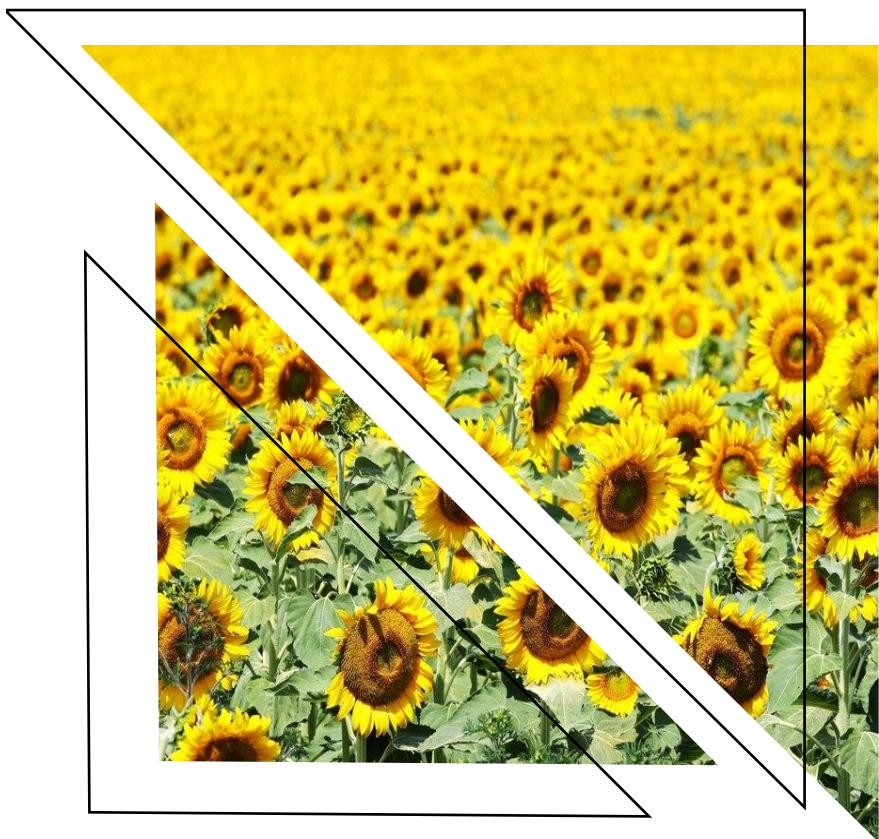


До **спеціальних** відносяться принципи:

- забезпечення реалізації конституційних прав та свобод селян;
- вільний вибір організаційно-правової форми господарювання у сільському господарстві та інших галузях АПК;
- системність та комплексність заходів державного регулювання сільського господарства;
- цілеспрямованість та адресність державної підтримки сільськогосподарських товаровиробників;
- державна підтримка наукових досліджень по створенню та впровадженню нових екологічно чистих ресурсозберігаючих технологій вирощування, поглибленої переробки сільськогосподарської сировини та виготовлення з неї конкурентоздатної вітчизняної продукції;
- протекціонізм розвитку сільського господарства;
- поєднання державного впливу і ринкових регуляторів.



Під механізмом публічного управління в сфері сільського господарства слід розуміти систему органів виконавчої влади, місцевого самоврядування, інших суб'єктів, яким делеговані адміністративно-управлінські та публічно-сервісні функції в сфері аграрних відносин, які за допомогою низки інструментів (засобів, важелів, методів, процедури, правових норм, стимулів, способів, функцій, принципів, заходів та ін.) та наявних ресурсів забезпечують вплив на сферу виробництва сільськогосподарської продукції, формування відповідної політики держави та реалізують покладені на них завдання.



Організаційно-правовий механізм публічного управління в сфері виробництва сільськогосподарської продукції складається з наступних елементів:

- нормативного;
- програмного;
- інституційного;
- функціонального;
- фінансово-економічного;
- охорони земель.



Говорячи про інституційний та функціональний елементи можемо стверджувати, що ключове місце у системі інституційного забезпечення публічного управління у досліджуваній нами сфері належить Міністерству аграрної політики та продовольства України якому підпорядковуються Державна служба України з питань геодезії, картографії та кадастру та Державне агентство України з розвитку меліорації, рибного господарства та продовольчих програм.





## Суми підтримки АПК із державного бюджету в Україні

2018 – 6,3 млрд грн  
2019 – 5,9 млрд грн  
2020 – 4 млрд грн  
2021 – 4,5 млрд грн  
2022 – 4,6 млрд грн.

**За даними Міністерства аграрної політики та продовольства України, у бюджеті 2024 р. передбачили 881 млн. грн. для підтримки сільгосптоваровиробників, зокрема заплановано виділили:**

**5 млн грн для компенсації сімейним фермерським господарствам сплаченого ЄСВ;**


**80 млн грн для надання кредитів фермерським господарствам;**

**Найбільшу суму, а це 796 млн грн підтримки, виділили для фермерських господарств та інших виробників сільськогосподарської продукції, які будуть спрямовані у вигляді дотації:**

**на голову ВРХ – до 7 тис. грн на 1 голову, але не більше 100 голів;**

**на голову овець та кіз – до 2 тис. грн на 1 голову, але не більше 500 голів;**

**на 1 га – 4 тис. грн, але не більше 120 га.**



Абсолютна більшість областей, включаючи ті з них, які перебувають під частковою окупацією, розробили та прийняли оновлені програми підтримки сільськогосподарських виробників та територій. Аналіз проведених звітів дає підстави стверджувати про те, що більшість програм є не декларативними, а містять реальне фінансове наповнення.

У переліку діючих регіональних цільових програм, які діють в Дніпропетровській, Харківській та Херсонській областях, відсутні комплексні програми розвитку агропромислового комплексу.



Основні напрями та завдання державної політики у сфері соціального розвитку села є:

- збільшення зайнятості сільського населення на сільськогосподарських підприємствах різних організаційно-правових форм та особистих селянських господарствах за допомогою нарощування обсягів виробництва сільськогосподарської продукції, її первинної переробки та збереження, поширення в сільській місцевості практики урізноманітнення видів господарської діяльності;
- підвищення продуктивності праці, рівня заробітної плати працівників сільського господарства та застосування науково обґрунтованих норм праці;
- ефективне використання трудових ресурсів і робочого часу;
- відновлення діяльності раніше закритих та відкриття нових закладів соціально-культурного призначення в сільських населених пунктах, а також зупинення їх закриття;
- нарощування обсягів житлового будівництва на основі спеціальних програм його підтримки;
- створення сприятливих умов для розвитку на селі сфери платних послуг.

An aerial photograph of a lush green field, possibly a golf course or park. A path of light-colored material, likely sand or gravel, winds through the grass. A long, dark shadow of a person is cast across the grass from the upper right towards the center. The text "ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!" is overlaid in the center of the image.

***ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!***

